

RAMAN

FOR RESEARCH AND CONSULTANCY

رامان للبحوث والاستشارات

Gazze, Dünya Güçleri Arasındaki Güvenlik Yaklaşımlarını ve Uluslararası İlişkileri Yeniden Şekillendiriyor

Yazar: Raman Araştırma ve Danışmanlık Merkezi ekibi

Ağustos 2023

Resim kaynağı: Stackexchange

Merkez Hakkında

Raman, Ortadoğu coğrafyasındaki siyasi gelişme ve trendleri inceleyen bir araştırma ve danışma merkezidir. Merkezimiz, zengin ve sağlam bir bilgi tabanı oluşturan, aynı zamanda da yerel ve bölgesel ihtilafların anlaşılmasına ve çözümlenmesine katkıda bulunan yayınlarını oluştururken gelişmiş araştırma araç ve yöntemlerinden yararlanmaktadır.

Araştırma ilkelerimiz, yerel ve bölgesel uyumsuzlukları anlama ve politika önerileri sunma ihtiyacından kaynaklanmaktadır. Bu noktada, Raman, istikrar ve ilerlemeyi teşvik eden bir perspektifi yayınları yoluyla ilgili taraflara sunmayı ilke edinmiştir. Bu doğrultuda, Raman Araştırma ve Danışma Merkezi, bahse konu hedefe dönük olarak bir referans kaynağı olmayı amaçlamaktadır.

Istanbul/ Türkiye

E-posta: info@ramancenter.org

İçindekiler

Yönetici Özeti.....	2
Giriş.....	3
Gazze Savaşının Ortadoğu'daki Güç Dengeleri Üzerindeki Artan Etkileri:.....	5
İsrail'in Askeri Kara Haraktı Gerçekleşmemesi Durumunda:	5
Karadan Saldırı Gerçekleşmesi Durumunda	6
Kendisini Kontrol Eden Tek Kutupluluktan Kurtulmaya Çalışan Bir Dünyada Savaşın Yansımaları	8
Amerikan Ekseni	8
BRICS Ülkeleri.....	10
Direnış Ekseni.....	10
Türkiye Ekseni.....	11
Tehlike Bakımından Rekabet Halindeki Olası Yansımalar.....	12

(Bu metin orijinal Arapça versiyonundan tercüme edilmiştir.)

Yönetici Özeti

- Gazze'de devam eden savaş, Filistin meselesinin uluslararası ilişkilerin önemli bir bölümünü şekillendirmedeki merkezi rolünü yeniden canlandırıyor ve Gazze Şeridi'nin coğrafi sınırlarını aşan ve Orta Doğu bölgesindeki ekonomik ve güvenlik dengeleri üzerinde derin etkiler bırakacak ve siyasi ilişkilere büyük bir meydan okuma oluşturacaktır.
- İsrail'in Gazze'yi işgali gerçekleşmezse Hamas, Filistin direniş gücü olarak rolünü güçlendirmeyi başarabilir; bu da Filistin Yönetimi'nin ve İsrail-Filistin çatışmasına çözüm olarak iki devletli projelerin meşruiyetini etkileyecektir.
- İran ile İsrail arasındaki gerilimin artması, daha fazla bölgesel çatışmaya yol açabilir ve bölgeyi vekalet çatışmaları ve siyasi çıkarların sahnesi haline getirebilir.
- Gazze'deki savaş İsrail'e yönelik uluslararası tutumun değişmesine neden oldu; bu durum İsrail'le olan bölgesel ve uluslararası normalleşme projelerini zayıflatabilir ve İsrail ile diplomatik ilişki kuran ülkeler üzerinde baskı yaratabilir.
- İsrail, Hamas'ın Gazze'deki yönetimine son vermeyi başarır, bunun Filistin iç çatışmasının düzeyi, İran'ın rolü ve bölgesel güvenlik dengesi de dahil olmak üzere bölgesel arenada çok büyük etkileri olacak.
- Filistin'deki savaşın etkisi, uluslararası sahnede ve henüz birleştirici bir kimliğe sahip olmayan uluslararası kutuplarda ülkelerinin çoğuna uluslararası hukuka ve insan haklarına temel olarak bağlı kalma çağrısında bulunan BRICS grubu gibi, karmaşık dönüşümler gösteriyor. İsrail devletini ve ordusunun Gazze'ye yönelik düşmanlığını kınayan "Direniş Eksenini"ne ek olarak, her iki eksen de birçok zorlukla karşı karşıyadır.
- Türkiye'nin güçlü bir değişim ilişkisi kurduğu ülkelerin yer aldığı "Türk Eksenini", bu ekseninde yer alan ülkeler askeri operasyonları sert bir şekilde eleştirirken hem Türkiye hem de Katar, arabuluculuk çabalarını desteklemeye ve ateşkes için çalışmaya hazır olduklarını ifade etti.

- ABD, Filistin'deki çatışmanın tırmanması nedeniyle iç ve dış zorluklarla karşı karşıya kaldı ve bu durum onu bir yandan müttefik ülkelerle ilişkilerini, diğer yandan Filistin'de iki devlet seçeneğinin savunulmasını etkileyen kritik bir konuma getiriyor. Ürdün Dışişleri Bakanlığı'nın Amman'da yapılması planlanan dörtlü zirveyi iptal etme kararı da bu bağlamda okunabilir.
- "Gazze'deki savaş, Hamas'ın 250 kilometreye kadar bir menzile ulaşan füzeler geliştirme yeteneğinde bir gelişimi gösteriyor. Bu durum büyük İsrail şehirlerine tehdit oluşturuyor ve İsrail'in hava savunma sistemindeki zayıflıkları açığa çıkarıyor."

Giriş

Hamas hareketinin yürüttüğü “El-Aksa Tufanı Harekâtı” sonucunda Gazze Şeridi'nde savaşın başlamasının üzerinden iki hafta geçti. Bu kısa süreye rağmen bu çatışma sonucunda iç, bölgesel ve uluslararası düzeyde değişimlerin işaretleri ortaya çıkmaya başladı. Bu olayların, daha önce derin siyasi sorunlar ve krizler yaşayan İsrail'deki siyasi dönüşümleri de etkilemesi bekleniyor. Buna ek olarak, Filistin arenasında, Filistin liderliğinin yapılarında ve Gazze Şeridi'ndeki silahlı hareketlerin geleceğinde değişikliklere (Filistin Yönetimi Başkanı'nın Hamas'ın Filistinlileri temsil etmeyeceği/edemeyeceği yönündeki açıklamaları gibi) tanık olunması muhtemeldir. Bu, Mescid-i Aksa Tufanı öncesinde Batı Şeria ve Gazze Şeridi hükümetleri arasında bir anlaşma olasılığından söz eden haberlerin boşa çıkmasıdır. Çatışmanın kapsamı, siyasi pozisyonlar ve medya desteğiyle temsil edilen, mevcut yoğunluklarını aşan araçlarla bölgesel tarafların müdahalesine sahne olacak şekilde genişlerse, bu, tüm Ortadoğu düzeyinde büyük dönüşümlerin yaşanması ihtimali anlamına gelecektir. Bu dönüşümler aynı zamanda Suudi Veliyet Prens Muhammed

bin Selman'ın ABD Dışişleri Bakanı ile görüşmesini ertelediği yönündeki raporların ışığında şekillenmeye başladı.

Sonuncusu bu ayın başında olmak üzere İsrail hükümetinden iki bakanı kabul ederek son aşamaya varan Krallığın, İsrail ile ilişkilerini normalleştirmeye yönelik planlarını donduracağı yönündeki diğer haberler de bunu göstermektedir.

İsrail ile Hamas hareketi arasında Gazze'de devam eden savaşın sadece Filistinlileri ve İsrailileri etkilemeyeceği, çatışmaların etkilerinin Arap ve İslam coğrafyasına ve bunlarla ilişkili ülkelere de geniş çapta yayılacağı aşıkardır. Bu savaş, otuz yıldır pek çok savaşın yaşandığı Ortadoğu bölgesinde güvenlik ve istikrara yönelik bir tehdit oluşturmakta ve İsrail'i ya da Hamas'ı destekleyen ya da İsrail'e ve Hamas'a aynı mesafede duran ülkeler arasında gerilimi artırmaktadır. Savaş ayrıca Müslüman toplumların çoğunluğu ile Batılı ülkeler arasındaki ilişkilerde Filistin meselesinin merkezi konumunu yeniden tesis etti. Bu çatışma aynı zamanda büyük ülkelerin kendi aralarındaki veya Filistin'i çevreleyen ülkelerle İsrail ve özellikle İsrail'i stratejik bir müttefik olarak gören ve onu askeri ve diplomatik olarak destekleyen ABD arasındaki ekonomik ve siyasi çıkarları da etkileyecektir. Amerika Birleşik Devletleri, Arap ülkeleri ile İsrail arasında barış anlaşmalarının imzalanmasıyla temsil edilen "İbrahimî Projeyi gerçekleştirmek" için çalışıyor. Bu proje, Orta Doğu bölgesinin büyük bir kısmını askeri ve ekonomik anlamda ABD'ye açacaktır. Bu konu, Hindistan'dan Avrupa'ya uzanan, Arap ülkelerinden geçen ekonomik yolun Çin İpek Yolu karşısında sunulmasıyla temsil ediliyordu.

Gazze Savaşının Ortadoğu'daki Güç Dengeleri Üzerindeki Artan Etkileri:

Bu etkiler başlangıçta iki olasılık ve bunlarla ilişkili senaryolarla, yani İsrail işgalinin gerçekleşip gerçekleşmemesiyle ortaya çıkacaktır:

İsrail'in Askeri Kara Haraktı Gerçekleşmemesi Durumunda:

- Hamas hareketinin varlığının ortadan kaldırılmaması, Hamas'ın Filistin direniş gücü olarak rolünün güçlendirilmesi ihtimaline yol açacak, bu da Filistin halkının resmi temsilcisi olarak Filistin Yönetimi'nin meşruiyetini istikrarsızlaştıracak. Dolayısıyla bu durum İsrail ile Filistinliler arasında olası bir barış ufku olarak görülen iki devletli çözüm projelerinin ortadan kalkmasına yol açacaktır.
- İran'ın bölgedeki müttefikleri olarak Hamas ve Hizbullah'ı desteklemesi ve İran'ın çatışmaya herhangi bir müdahalesine karşı İsrail'i misilleme yapmakla tehdit etmesi nedeniyle İran ile İsrail arasındaki gerilimin artması, Gazze'de devam eden savaşın önemli bir kısmının İran'dan kaynaklandığını açıkça gösteriyor. Bölgede vekalet savaşları yaşanıyor.
- İsrail ile yakın zamanda diplomatik ilişkiler kuran Mısır, Ürdün, BAE, Bahreyn, Fas ve Sudan gibi Arap ülkelerinin, İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırganlığını kınayan kendi halkları ve Arap ve İslam kamuoyu nezdinde konumlarının zayıflaması ihtimali.
- Türkiye'nin Filistin davasını desteklemede aktif bir bölgesel oyuncu olarak oynadığı role baskı yapılması ve Rusya ve ABD gibi diğer ülkelerle çıkarlarına meydan okunması.

- Enerji piyasasındaki olası problemler veya Hürmüz veya Bab el-Mendeb gibi stratejik boğazların kapanması nedeniyle başta petrol ihracatçıları olmak üzere bölge ülkelerinin ekonomileri etkilenebilir.

Karadan Saldırı Gerçekleşmesi Durumunda

Bu senaryoya göre, İsrail Gazze Şeridi'ndeki Hamas yönetimini sona erdirmeyi başarırca, bölgedeki çıkarları örtüşen aktörlerin çokluğu göz önüne alındığında, bunun Orta Doğu düzeyinde büyük etkileri ve yankıları olacaktır. Bazı potansiyel etkiler arasında şunlar yer alıyor:

- **Çatışmanın Filistinî çatışmasına dönüşmesi:** İsrail'in Gazze'yi işgal etmesi ve Hamas yönetiminin sona ermesi, farklı Filistinli gruplar arasındaki gerilimin artması ve ulusal uzlaşının ve Filistin birliğinin sağlanmasının zorlaşmasından dolayı Filistin iç çatışmasında tırmanma yaşanması.
- **İran Ekseni Etkisi:** "Direniş Ekseni"nin bu bağlamda Hamas'ı desteklemek için etkili bir müdahalede bulunması, İsrail ile İran ve ona bağlı taraflar arasındaki gerilimi artırabilir. Hamas hareketinin zayıflatılması veya sona erdirilmesi, İran'ın bölgedeki destekçilerini büyük ölçüde kısıtlayacak, zira İran, Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail ile yaşadığı çatışmada önemli bir kartı kaybedecektir. İran müdahale edip-etmeyeceği gerçeği karşısında tüm mezhepsel ilkeleri ve İran'ın güvenlik politikalarını bırakacaktır ve İran şu ana kadar büyük ölçüde pragmatik adımlar atmaktadır. İranlı yetkililerin açıklamalarının İsrail'i haritadan silme noktasından, akan kanın durdurulması çağrısına, Amerika Birleşik Devletleri'nin müdahalesi halinde müdahale tehdidinde bulunma noktasına erişmesi, İran'ın kendisinden beklendiği gibi çatışmaya müdahale etmeyeceğini gösteriyor. Hamas Siyasi Bürosu üyesi Musa Ebu Marzuk şunları

söyledi: "Maalesef bazı iletişim ve diyaloglar dışında İran ile bir koordinasyon yok. Dürüst olmak gerekirse, operasyon sonucu etkileşimin bugün olanlardan çok daha büyük olmasını bekliyorduk ve eğer isterlerse İran'ı halihazırdaki duruma daha fazla katılmaya davet ettik."İran'ın savaşa olası müdahalesi ise, ABD'nin iki uçak gemisini getirmesi ile bunun kolay bir savaş olmayacağını göstermiş oldu. Buna rağmen İran'ın hâlâ tüm bölgedeki Amerikan kuvvetlerine ve üslerine sert saldırılar yönlendirmek için güçlü bir fırsatı var ve bu da birçok ülkenin sınırlarını aşan yıkıcı bir savaşın kapısını açacaktır.

- **Çatışmanın İki Devletli Çözüm Kavramına Etkisi:**

İsrail, Hamas yönetimine son vermeyi başarır, bu aynı zamanda İsrail-Filistin çatışmasına çözüm olarak iki devletli çözüm kavramını da zayıflatabilir. Bu, bazı Filistinlilerin tek devletli çözüme olan desteğini artırabilir, diplomatik çözüme ulaşmadaki zorlukları artırabilir ve İsrail'in bu karmaşık meseleye ilişkin kendi bakış açısını empoze etmesinin önünü açabilir.

- Bölgesel dengelere etkisi: Bu senaryo, bölgedeki güç dengelerinde değişikliklere yol açarak İsrail'in askeri yeteneklerini geliştirebilir ve diğer bölgesel tarafların rolünü zayıflatabilir.
- İşgal, ister İsrail'le otuz yıl önce barış anlaşmaları imzalamış olan bir ülke olsun isterse de yakın zamanda İsrail ile normalleşme sürecine giren Körfez ülkeleri ve Sudan gibi ülkelerin konumunu etkileyecek ve üç ana olasılığa kapı açılacaktır: Birincisi Hamas'ın sona ermesi ve Gazze'deki insan kitlesinin dağıtılması/parçalanmasıdır ki bu ya birçok normalleşme adımının çökmesine neden olur, ya da daha az engel altında daha hızlı adımlar atılmasına kapı açar. İkinci ihtimal ise şu: İran'ın yapacaklarıyla ilişkili ve savaşı genişletme olasılıklarıyla bağlantılı ve bölge şu anda hayal bile edilemeyecek

karmaşık seçeneklere açık olacak. Üçüncüsü ise Gazze Şeridi'ndeki insan kitlesini koruyarak İsrail'in bölgeyi işgal etmesi ve Hamas'ı ortadan kaldırmasıdır. Burada da normalleşme adımlarının yeniden devreye sokulması ve hızlandırılması mümkün.

Kendisini Kontrol Eden Tek Kutupluluktan Kurtulmaya Çalışan Bir Dünyada Savaşın Yansımaları

Filistin'de devam eden çatışmanın seyrinde çok sayıda tarafın etkisi, durumun gelişimi ve sonuçlarına ilişkin olasılıkları ve senaryoları ayırt etmeyi zorlaştırmaktadır. Bu etkilerin değişebileceği veya genişleyebileceği dikkate alınmalıdır. Bu yansımaların yanı sıra, savaşın gidişatına ve diğer ülkelerin savaşa müdahil olma düzeyine bağlı olarak gerileme de söz konusu olabilir. Savaşın, özellikle Ukrayna savaşı sırasında ortaya çıkmaya başlayan çeşitli küresel eksenleri ve özellikle çatışan taraflardan herhangi birini destekleyen veya karşı çıkan ülkeler arasındaki ilişkileri etkilemesi olasıdır. Bu konular arasında aşağıdakileri sayabiliriz:

Amerikan Eksenini

Amerika Birleşik Devletleri kendisini İsrail'in ilk ve asli müttefiki olarak görmekte ve ona askeri, diplomatik ve mali destek sağlamaktadır. Amerika Birleşik Devletleri etkisi ve nüfuzu sayesinde Batı Avrupa ve Japonya'nın da aralarında olduğu bir grup ülkenin dış politikasına yön vermektedir. Bu savaşta Amerikan yönetimi, gerilimi durdurma ve çatışmanın sona ermesine aracılık etme konusunda iç ve dış baskılarla karşı karşıya kaldı. ABD, bazı ülkeler ve uluslararası kuruluşlar tarafından Güvenlik Konseyi'nin şiddeti kınayan ortak bir açıklama yayınlamasını engellediği için eleştirildi. Bu

savaş, Amerikan kamuoyunda ve Kongre üyeleri arasında, İsrail ve Filistinliler hakkındaki tutumları konusunda farklılıklara ve Amerika Birleşik Devletleri'nin dünyaya yaydığı sloganlar ile sahadaki eylemleri arasındaki ikiliğe yol açtı. Bu, Washington'un bölge halklarının hayalindeki imajını, El Kaide'nin sivil uçakları kaçırarak ve bunları İki Kuleleri havaya uçurmak için kullanarak saldırılar planlayıp gerçekleştirdiği 11 Eylül 2001 olaylarıöncesine geri döndürecektir. ABD, IŞİD'le mücadele konusunda uluslararası koalisyon ile kurmaya çalıştığı dengenin önemli bir kısmını kaybedecektir.

Gazze'deki savaş olaylarına ilişkin genel olarak Amerika ve Batı'nın tutumu, Suriyeli yazar Muhammad Berro'nun "paranoyak demokrasi" olarak adlandırdığı durumu gösteriyor. Yazar, "Suudi-Amerikan ticaret hacminin 2022'de 65 milyar doları aştığını, İsrail-Amerikan ticaret hacminin ise aynı yıl elli milyar dolara ulaşmadığını" belirtiyor.Bu, bir Arap ülkesinin ABD ile ekonomik alışverişinin İsrail ile olan ticaret alışverişinden kat kat daha fazla olduğunu gösteren bir karşılaştırmadır. Bunun yanı sıra İsrail'in terörle mücadeledeki rolü, Filistin'de "tüm uluslararası sözleşmelerin ve antlaşmaların, insani normların, insan haklarının ve BM kararlarının açıkça ihlal edilmesi ve çiğnenmesi dışında" başka bir şey değildir.

İsrail'in onayını ve desteğini eşi benzeri görülmemiş bir şekilde kazanmaya yönelik bu hummalı yarış, Batı dünyasının ve genel olarak uluslararası toplumun, tüm Ortadoğu ve halkları konusunda güvenilirliğini kaybetmesine neden oluyor. Ürdün'ün Amman'da Amerika Birleşik Devletleri, Mısır, Ürdün ve Filistin Yönetimi'nin katılımıyla yapılması planlanan "Dörtlü Zirve"yi iptal etme kararı, öyle görünüyor ki, ABD'ye, siyasi açıdan büyük bir maliyeti olacak olan El-Ehli Hastanesi katliamı ışığında, savaşı derhal durdurmaya yönelik bir girişimde bulunacağına dair herhangi bir işaret vermemesi sonucu geldi.

BRICS Ülkeleri

Ortak ekonomik ve siyasi çıkarları paylaşan beş ülkeden (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika) oluşan bu grup, Gazze'de şiddetin tırmanmasından duydukları endişeyi dile getirerek, insan haklarına ve uluslararası hukuka saygı ve çatışmanın iki devletli çözüm temelinde barışçıl bir çözümü için çağrıda bulundu. Bu gruptaki bazı ülkeler de Filistin yanlısı tutumlar sergilediler; örneğin Rusya, savaşın başlamasından önce Filistinli grup liderlerini Moskova'da ağırladı ve Hamas dahil tüm taraflarla kapsamlı temaslarda bulundu. Rusya ayrıca Ortadoğu'da barış için uluslararası bir konferansa ev sahipliği yapmaya hazır olduğunu ifade ederken, Çin de ABD'yi İsrail'i kayırmakla suçladı. Başta Çin ve Rusya olmak üzere bu eksendeki ülkeler, özellikle Çin'in bu yılın başında Suudi Arabistan Krallığı ile İran arasındaki ilişkileri normalleştirmeye yönelik bir anlaşma imzalamasının ardından bu fırsattan yararlanarak bölgedeki nüfuzlarını artırmaya çalışacaklar. Genel olarak bu eksendeki ülkeler, Amerika Birleşik Devletleri'nin dünya çapında savaşlar yarattığı şeklindeki zihinsel imajın sağlamaştırılmasından yararlanmaktadır.

Direnış Ekseni

Bu eksen İsrail ve ABD'nin bölgedeki etkisine karşı koymayı amaçlayan, İran'ın önderlik ettiği, Suriye, Lübnan'da Hizbullah, Irak'ta Haşdi Şabi ve Yemen'de Husileri kapsayan bir grup ülke ve hareketten müteşekkil. Lübnan Hizbullahı gibi bu eksenin bazı üyeleri İsrail'e bazı füzeler füze fırlattı ve insansız hava araçlarıyla saldırılar düzenledi. Bu eksen 40 yıldır tekrarladığı “Amerika'ya Ölüm, İsrail'e Ölüm” sloganlarını henüz hayata geçiremedi ve “Kudüs Yolu Kerbela'dan Geçiyor” sloganları, Suriye'de devrimin başlamasıyla birlikte “Kudüs Yolu Kalamun, Zabadani, Süveyde ve Haseke'den geçiyor” şeklinde güncellenmişti. Gazze'nin düşmesi durumunda

bu eksen, bir grup Arap ülkesinin müdahalesine yönelik inşa ettiği tüm anlatıları kaybetmesi sonucunda en çok etkilenen taraflardan biri olacaktır. Devletlerin kararlarını kontrol eden oluşumlar, orada yayılacak ve artık Lübnan'daki Hizbullah, Yemen'deki Husiler ve Suriye'deki rejim ve milisleri gibi Hamas'a müdahale etmemeyi ve onları desteklememeyi haklı çıkaracak argümanları olmayacaktır.

Türkiye Ekseni

Türkiye bir İslam ülkesidir ve NATO üyesidir. Bölgesel ve uluslararası nüfuza sahiptir. Türkiye aynı zamanda kendisini Filistin davasının destekleyicisi olarak görmekte, İsrail ve ABD'nin bu konudaki politikalarını şiddetle eleştirmektedir. Katar'ın ve Trablus'taki Libya hükümetinin Türkiye ile güçlü bir ittifak ilişkisi bulunmaktadır. Dış politika hatlarını Türkiye politikası doğrultusunda çizmeye başlayan Türki Cumhuriyetler'in yanı sıra Türkiye, İsrail'in Gazze'ye yönelik operasyonunu “devlet terörü” olarak nitelendirerek kınadı ve Filistinlilere insani ve tıbbi yardım sağladı. Ankara yapılacak olan yeniden inşa girişimlerine katılma isteğini de dile getirdi. Türkiye savaşan taraflar arasında ateşkes sağlanması için Katar, Mısır ve Rusya gibi diğer ülkelerle koordinasyon içinde çalışıyor. Şu anda Türkiye Gazze'de devam eden savaştan hem zarar görmüş hem de durumdan kazanmış görünüyor. Bir yandan da yaklaşık üç yıl önce Körfez ülkeleri ve İsrail ile ilişkilerini normalleştirmeye yönelik başlattığı çabalar zarar görüyor. Türkiye, “ekonomik koridor” projesinin güvensiz olması ve Türkiye'nin temel direklerinden biri gördüğü İpek Yolu'nun yeniden öneminin kazanılması açısından uzun vadede kazanıyor. Genel olarak Türkiye, arabuluculuk rolü oynama olasılığını gündeme getirmiş olsa da, mevcut savaşta yer alan Filistin örgütleri üzerinde İran'ın sahip olduğu ölçüde bir nüfuza sahip değil.

Tehlike Bakımından Rekabet Halindeki Olası Yansımalar

Gazze'deki savaş, Hamas'ın 250 kilometreye kadar ulaşabilen füzeler geliştirme, depolama ve fırlatma yeteneğini gösterdi; bu, Tel Aviv ve Hayfa gibi büyük İsrail şehirleri ile Batı Şeria'daki işgal altındaki Filistin şehirleri için tehdit oluşturuyor. Aynı zamanda, İsrail'in, Hamas'ın füzelerini ve üyelerini gizlemek için kullandığı tüneller ağını keşfedip yok etme konusundaki başarısızlığını açığa çıkarmanın yanı sıra, bu durum mevcut çatlağı kapatmak ve böylece kilit ülkeler arasında, her iki tarafın da konvansiyonel ve gelişmiş silah cephaneliğine ilişkin gergin sorunları artırmak amacıyla İsrail'de ve bölgenin geri kalanında silahlanma yarışını maksimum sınırlarına kadar zorlayacaktır. Bütün bunlar, tüm tarafların kendi toplumlarını kışkırtmak için kullanmasının yanı sıra, bölgede doğrudan nefret söyleminin düzeyini daha önce hiç ulaşmadığı boyutlara yükseltti. Savaş aynı zamanda Suriye, Irak, Yemen, Libya ve diğerleri gibi birçok ülkede geleneksel güvenlik sistemlerinin çöküşü ışığında, devlet dışı aktörlerin ve fiili güçlerin kendilerini daha uzun bir süre boyunca empoze edeceğini gösterdi.

Savaş, küresel kutupların oluşması fırsatlarını yeniden ön plana çıkarmış, Avrupa Birliği ve ABD'de ortaya çıkan pozisyonlar ve Güvenlik Konseyi'nde veto kullanılması, uluslararası ilişkiler atmosferini yeni eksenlerin oluşmasına doğru itmiştir. Rusya'nın ekonomik yaptırımlardan büyük zarar görmesine rağmen, Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesinden sonra ekonomik ve askeri açıdan yaşanan çatlaktan yararlanıyor, aynı zamanda Sovyetlerin çöküşü sırasında kurulan Batı eksenine ilişkilerini de kesmeyi başarmıştır.

Son olarak, pek çok hadise Gazze Şeridi'nin düşmesi veya düşmemesi olasılığı ve " Hamas'ın Gazze'deki askeri varlığının sona ermesi" olasılıklarıyla bağlantılıdır. Bu müdahale, Gazze ve İsrail'de yaşananlardan, özellikle de "İran'ın temsil ettiği direniş eksenini" ve Batı ve Amerika'nın Ukrayna üzerindeki odağını dağıtma operasyonunu başlatan müttefiğı Rusya'nın, pek çok tarafın çıkarı olmasından ortaya çıkıyor. Tüm bu taraflar, ABD'nin "Arap-İsrail" normalleşme sürecini ilerletme projesinin engellenmesinden yararlanmaktadır ve bu durum Hindistan ile Avrupa arasındaki ekonomik koridor projesinin de önünde engel teşkil ediyor.

Eğer Gazze Şeridi düşmezse Hamas ve Filistinliler, ister Arap-İsrail barışı açısından olsun, ister ekonomik koridor gibi büyük stratejik projeler açısından, Akdeniz Havzası'ndan arama ve gaz ihracatı projeleriyle ilgili olsun davalarını önemli bir hale getirebileceklerdir.

RAMAN

FOR RESEARCH AND CONSULTANCY

رامان للبحوث والاستشارات

RAMAN CENTER

info@ramancenter.org